

STERNWERK GROEP NEDERLAND

Onderzoekers die in Nederland Grote Sterns *Sterna sandvicensis* en Visdieven *S. hirundo* onderzoeken hebben zich in 2017 verenigd, zodat verzamelde gegevens maximaal ingezet kunnen worden voor een beter beheer en betere bescherming van de sterns. Vogelbescherming Nederland maakt zich momenteel sterk om in samenwerking met diverse partijen een geïntegreerde populatiemonitoring op te zetten voor watervogels en kustbroedvogels (Schekkerman *et al.* 2017, Van der Jeugd *et al.* 2014).



Wat is geïntegreerde populatiemonitoring? Bij de huidige monitoring van vogelpopulaties ligt de nadruk op het jaarlijks vaststellen van het aantal broedparen. Door onderliggende demografische gegevens zoals broedsucces, overleving (sterfte) en dispersie (emigratie/immigratie) erbij te betrekken kunnen de oorzaken van aantalsveranderingen beter begrepen worden. Met een geïntegreerd populatiemodel is het mogelijk om het belang van de verschillende factoren te onderzoeken. Daarnaast kan met geïntegreerde populatiemonitoring een aantalsverandering in een eerder stadium gesignaleerd worden dan bij de nu gebruikelijke kolonietellingen. Bij langlevende soorten zoals veel kustbroedvogels kan het jaren duren voordat veranderingen in bijvoorbeeld het broedsucces zichtbaar worden in de populatiegrootte.

In Nederland worden door diverse onderzoekers grote sterns en visdieven gekleurdingd. Dat levert



visdief met kleurring, 16 juni 2017, Slijkplaat Haringvliet. Foto: Dirk van Straalen
common tern with colour ring, 16 June 2017, Slijkplaat, Haringvliet, Zuid-Holland

een groot aantal terugmeldingen op, waarmee het mogelijk wordt om gebiedsgerichte overleving en dispersie te berekenen. De gegevens moeten dan wel goed beheerd en veilig bewaard worden: hoe langer de reeks hoe waardevoller!

De oprichting van de sternwerkgroep heeft tot doel het kleuringonderzoek aan sterns in Nederland naar een hoger niveau te tillen. In Nederland zijn afgelopen jaren honderden grote sterns en visdieven geringd. CR-birding submit, in eigendom van Vogeltrekstation/SOVON/Dirk Raes, heeft een website voor de invoer en het beheer van gekleurde vogels. De gegevens van grote stern zijn reeds toegevoegd aan die website (<https://submit.cr-birding.org>), die van de visdief volgen later. De ringers hoeven daarvoor niet meer zelf de terugmeldingen in te voeren of *life-histories* te versturen. Een groeiende groep van vooral jonge waarnemers is geneigd snel en gemakkelijk in te voeren op online-portalen. Hierbij is het handig dat alle Nederlandse projecten via één website gemeld kunnen worden en er direct een terugkoppeling volgt van de gegevens. Vanwege de koppeling met CR-birding submit wordt dan ook voor internationale waarnemers de mogelijkheid een vogel te melden vereenvoudigd.

De sternwerkgroep werkt op basis van onderling vertrouwen en samenwerking. Enkele praktische zaken zijn het online beschikbaar maken van bestaande databases en de afspraken tussen de sternwerkgroep en het Vogeltrekstation voor het gebruik van CR-birding submit en de daaraan verbonden kosten. De leden van de sternwerkgroep hebben onderling een overeenkomst over het aanleveren/gebruik van de gegevens.

LITERATUUR

- Schekkerman H., F.A. Arts, H.P. van der Jeugd, E.W.M. Stienen & M. van Roomen 2017. Naar een demografische analyse van populaties van karakteristieke vogels in het Deltagebied. Sovon-rapport 2017/58, CAPS-rapport 2017/01. Sovon Vogelonderzoek Nederland/Vogeltrekstation/Delta ProjectManagement/Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Nijmegen.
- van der Jeugd H.P., B.J. Ens, M. Versluijs & H. Schekkerman 2014. Geïntegreerde monitoring van vogels van de Nederlandse Waddenzee. Vogeltrekstationrapport 2014-01, Vogeltrekstation, Wageningen, CAPS-rapport 2014-01, Sovon-rapport 2014/18, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

SUMMARY - TERN WORKING GROUP IN THE NETHERLANDS

Dutch researchers working on sandwich *Sterna sandvicensis* and common terns *S. hirundo* united since 2017 in order to make data more easily accessible for others, and for protection purposes. Together they try to achieve integrated population monitoring by censusing colonies, and measuring breeding success, mortality and dispersion. So far, terns of both species have been colour-ringed. All data that have been collected thus far, will be added to the website <https://submit.cr-birding.org>.



Floor A. Arts, Delta ProjectManagement (DPM), Edisonweg 53D, 4382 NV Vlissingen (f.arts@deltamilieu.nl)

[verschenen 14 januari 2019]